

HJALMAR SÖDERBERG

Martin Bircks ungdom

ORDLISTA

sjusovare (sida 7, rad 4) någon som sover länge på morgonen

portvakt (sida 8, rad 6) en sorts vaktmästare som bor i huset de sköter om

kansliråd (sida 9, rad 15) en högre tjänsteman

violinist (sida 14, rad 5) person som spelar fiol i orkester

krucifix (sida 17, rad 5) avbildning av den korsfäste Jesus

husa (sida 25, rad 14) hemhjälp som sköter städning, matlagning m.m.

skeppare (sida 38, rad 2) kapten/befäl på båt

kuggad (sida 60, rad 18) underkänd på prov

få om bakfoten (sida 63, rad 7) missförstå

skald (sida 65, rad 11) författare/poet

gatflickor (sida 75, rad 16) prostituerade som säljer sex

åtlöje (sida 82, rad 6) pinsam, utskämd

fritänkare (sida 85, rad 10) någon som inte tror på Gud

dekadent (sida 103, rad 9) förfallen, omoralisk

bli befordrad (sida 128, rad 11) få bättre tjänst, göra karriär

sorgflor (sida 137, rad 5) tunt tyg på hatten som visar att man har sorg

dygd (sida 143, rad 3) god moral och heder

anständig (sida 156, rad 11) moralisk, väluppfostrad

1. Finns det andra ord som är nya för dig? Skriv ner dem, slå upp dem och förklara.

Arbeta med ordlistan

1. Gå tillbaka till boken. Läs meningarna där orden i ordlistan och de ord du valt finns. Förklara med egna ord vad meningarna betyder.
2. Skriv egna meningar med fem av orden.

GRAMMATIK

Verb

Verb är ord som beskriver vad någon eller något gör, till exempel springa eller prata.

1. Stryk under verben i följande meningar. I vissa meningar finns fler än ett verb.

Exempel: Martin drog på sig kläderna och rusade nerför trappan.

- Martin skrattade och följde med mormor in på gården.
- Ida bodde med sin far som var violinist.
- De skålade och drack det söta vinet.
- Herr Dupont var katolik, det visste Martin.
- Martin kände sig tung i huvudet.
- Det var skymning, och snön föll.
- Det fräste, gnistrade och brann.
- Martin såg ut över husen och trädgårdarna.

Adjektiv

Adjektiv är ord som beskriver substantiv och pronomen som saker, människor och platser. Färger är också adjektiv.

1. Stryk under adjektiven i följande meningar. I vissa meningar finns fler än ett adjektiv.

Exempel: De skålade och drack det söta vinet.

- Hon spelade och sjöng med sin vackra röst.
- Julgranen var full av vita och färgade ljus.
- Den blå oktoberhimlen blev allt mörkare.
- Hela staden var ute i ljusa och färgglada kläder.
- Det var ett litet vitt hus.
- Molnen liknade små, lurviga hundar.
- Martin tänkte på den bleka flickan.
- Martin fick ett bord och en tjock bok.

LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1

1. Vad i kapitlet hände på riktigt?

Kapitel 2

2. Vem är Maria?
3. Varför har Martin bråttom ut på gården?
4. Varför tystnar alla när kanslirådet kommer?

Kapitel 3

5. Vad menas med "patrask"?
6. Vad gör polisen?
7. Varför har Ida inget pären?

Kapitel 4

8. Var är Idas mamma?
9. Varifrån kommer kläderna de leker med?
10. Varför tror du att Martin inte känner till katolicism?
11. Vad får barnen att somna?

Kapitel 5

12. Vad tycker Martins far om att göra?
13. Vem brukar berätta sagor för barnen?
14. Vad ser Martin genom fönstret?

Kapitel 6

15. Vad gör Martin upprörd?
16. Varför ska mormor ordna en insamling?
17. Varför oroar sig Martin över Häggbom?

Kapitel 7

18. Vad längtar Martin efter?
19. Varför tycker barnen synd om farbror Abraham?
20. Vad är Karlavagnen?

Kapitel 8

21. Varför är Maria så glad?
22. Varför gick folk till Djurgården?
23. Varför drömmer Martin en mardröm?

Kapitel 9

- 24. Vad gör en brovaktare?
- 25. Vad varnar Martins syster honom för?
- 26. Vad ser Martin uppe i himlen?

Kapitel 10

- 27. Vad menar författaren med "smultrontid"?
- 28. Vad tänker Martin om skolan?
- 29. Vad får Martin av sin familj?
- 30. Hur mår Martin i detta kapitel?

Kapitel 11

- 31. Vad menas med att "göra hor"?
- 32. Vad tänker Martin om Gud?

Kapitel 12

- 33. Vad får Martin av Johan?
- 34. Varför börjar Johan att sjunga?
- 35. Varför säger Martin att han har hittat på sången själv?
- 36. Vad får Martin att tänka på staden?

Kapitel 13

- 37. Vad har hänt med Långa raden?
- 38. Vad är Martin stolt över?

Kapitel 14

- 39. Vad menas med att skolgården var som Sahara?
- 40. Vad lär Martin sig av kamraterna?
- 41. Vad tänker Martin om barndomen?

Kapitel 15

- 42. Hur vet flickan i butiken att hon ska önska Martin lycka till?
- 43. Varför blir Martin generad?
- 44. Varför är Martin tacksam över sitt slutbetyg?

Kapitel 16

- 45. Varför är hemmet tyst och tomt?
- 46. Vad är Martins mamma rädd för?

Kapitel 17

- 47. Vad är Martins mamma rädd för ska hända honom?
- 48. Vad tycker hon om dikterna som Martin skriver?
- 49. Vad har Martin för drömmar om sin karriär?

Kapitel 18

- 50. Vad brukar Henrik och Martin samtala om?
- 51. Vad menar Martin med att "leva i renhet"?
- 52. Varför tror doktor Markel att Martin och Henrik är poeter?
- 53. Vad är "panteism"?

Kapitel 19

- 54. Vad gör de på Hamburger Börs?
- 55. Varför försvann flickorna från torget?

Kapitel 20

- 56. Vem är det Martin fantiserar om?
- 57. Vad menar Martin med att han skulle offra sin framtid för henne?

Kapitel 21

- 58. Varför säger Martin att han vill arbeta på ett statligt verk?
- 59. Vad tycker Martins chef är det viktigaste?

Kapitel 22

- 60. Varför konfirmerar Martin sig?
- 61. Vad tänker Martin om ett liv efter döden?
- 62. Vad tror Martin ska hända med religioner?

Kapitel 23

- 63. Vad tycker Martin om att göra när han är ledig?
- 64. Vad tänker Martin om det han själv skriver?

Kapitel 24

- 65. Varför hade Martin följt efter den unga kvinnan?
- 66. Vad menar Martin med "den förbjudna frukten"?
- 67. Hur känner Martin sig när han sitter på bänken?

Kapitel 25

- 68. Varför köpte de flesta unga män sex?
- 69. Vilken sorts litteratur tycker Martin om?
- 70. Varför tycker Martin om baler?

Kapitel 26

71. Varför drar poeten fram en kniv?
72. Vad säger poeten om sina dikter?

Kapitel 27

73. Vad tänker Martin om sin systers lycka?
74. Vem skriver Martin ett långt brev till?
75. Varför undertecknar Martin inte brevet med sitt namn?

Kapitel 28

76. Vad är Henrik rädd att han ska tröttna på?

Kapitel 29

77. Varför sparar Martin brevet han skrivit?
78. Vad tycker Martins mamma om hans texter?

Kapitel 30

79. Vilket är Martins "låtsasarbete"?
80. Varför tackade Martin nej till att få sina dikter tryckta?

Kapitel 31

81. Vad tycker Martin är bra med elektriska lampor?
82. På vilket sätt har hans inställning till arbetet förändrats?
83. Hur förklarar Martin revisor Camins hat mot bönder?

Kapitel 32

84. Vad är det för sol som kommit in i Martins liv?
85. Varför har "hon" i texten inte blivit gift?

Kapitel 33

86. Varför pratar Martin och hans far så lite?
87. Vad hade Martin velat ge sin far?

Kapitel 34

88. Varför ska de sitta i en vrå på teatern?
89. Beskriv deras relation.

Kapitel 35

90. Vad skäms kvinnan över?
91. Varför tänker en anständig sköka bara på betalningen?

Kapitel 36

92. Vad tänker kvinnan om att få barn?
93. Varför är snön och mörkret bra för dem?

Kapitel 37

94. Varför tittar Martin på publiken?
95. Vad tänker han om Harriet Skotte?

Kapitel 38

96. Hur tycker Martin att världen ser ut utanför fönstret?
97. Vad beskriver Martin som en brunn?

SKRIVA

Skriv ett omdöme

1. Vad tyckte du om boken? Använd punkterna som stöd.

- Jag tycker att boken var ...
- Jag tycker att det var bra när ...
- Jag tycker att det var svårt när ...
- Jag tycker att det var konstigt när ...
- Jag undrar ...
- Jag tror ...

Skriv ett brev

Martin skriver några brev i boken. Tänk att han skulle skriva ett brev till sin väninna där han förklarar vad han tänker och känner om deras relation.

1. Skriv ett brev från Martin till hans väninna.

ANALYSERA

Välj ett favoritcitrat

Välj några meningar ur boken, ett citat.

1. Skriv ner citatet från boken och skriv sedan dina tankar om det.

Språk

Boken är skriven 1901.

1. Hur märks det på språket? På vilket sätt är språket annorlunda än en bok skriven i nutid? Hur påverkar det läsningen av boken?

Teman

Teman är stora känslor och händelser som genomsyrar en berättelse. Exempel på vanliga teman är: kärlek, hat, rädsla, glädje, sorg, ensamhet, gemenskap, vänskap, krig, orättvisa, svartsjuka.

1. Vilka teman hittar du i *Martin Bircks ungdom*? Ge exempel och förklara.

Genre

Boken är en sorts utvecklingsroman som handlar om huvudpersonens uppväxt, om utvecklingen från barn till vuxen.

1. Kan du komma på fler berättelser i samma genre? (Böcker eller filmer.)
De kan handla om påhittade eller verkliga personer.
2. Vad är gemensamt för sådana berättelser?